

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Selçuk AYHAN
İzmir Milletvekili

AKP hükümeti döneminde gerçekleştirilen düzenlemelerden birisi de 15.7.2003 tarihinde kabul edilen 4928 sayılı yasadır. "Demokratikleşme ile temel hak ve hürriyetlerin Avrupa Birliği ülkelerinin mevzuatına paralellik sağlanması"nın vurgulanı tasarinin/yasanın TBMM'ne sunulan Genel Gerekçesinde, "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı çerçevesinde yapılması gerekli tedbirlerle ilgili olarak çeşitli kanunlarda değişiklik yapılması amaçlanmaktadır." İfadesine yer verilmiştir.

3194 sayılı İmar Yasasında değişiklik öngören Yasanın 9. maddesinin gerekçesinde; "Anayasanın "Din ve vicdan hürriyeti" kenar başlıklı 24 üncü maddesinde, **herkesin vicdan, dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahip olduğu hüküm altına alınmıştır.** İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin düşünce ve din özgürlüğünü düzenleyen 9 uncu maddesinde de, **her şahsın düşünce, din ve vicdan hürriyetine sahip olduğu** belirtilmiştir. **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarında, bu özgürlüğün aynı zamanda dinini veya kanaatini tek başına ya da toplu şekilde alenî veya özel olarak ibadet suretiyle açığa vurma hakkını da kapsadığı belirtilmektedir.**" Denilmiştir.

Bu gerekçeler doğrultusunda, 4928 sayılı yasanın 9.Maddesi; "3.5.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda yer alan **"camî" ibareleri "ibadet yeri"** olarak değiştirilmiştir.

AB'ne uyum gerekçesiyle yapılan bu değişiklik; "her şahsın düşünce, din ve vicdan hürriyetine sahip olduğuna" ve "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarında, bu özgürlüğün aynı zamanda dinini veya kanaatini tek başına ya da toplu şekilde alenî veya özel olarak ibadet suretiyle açığa vurma hakkını da kapsadığı" açıkça yer almasına karşın, AKP hükümeti ve Diyanet İşleri Başkanlığının "Cem evlerini" ibadet yerinden saymama ısrarı devam etmektedir.

İzmir İl Genel Meclisinin 2009 Aralık ayındaki toplantısında, cemevlerinin ibadethane konumunda tanınması için aldığı temenni kararına; Diyanet İşleri Başkanlığının Başkan adına Hukuk Müşaviri Mustafa Davarcı imzasıyla il genel meclisine gönderilen açıklamada, "cemevlerinin ibadethane olamayacağı" savunulmuştur.(Emre Döker, Cumhuriyet, 2 Şubat 2010)

Bu bilgiler ışığında;

1. 4928 sayılı yasanın 9.Maddesinin yürürlüğünden bu yana, imar planlarında "ibadet yeri" olarak ayrılan yerlerden kaç yer "cem evine" tahsis edilmiştir?
2. Diyanet İşleri Başkanlığının, gerek İzmir İl Genel Meclisine yazdığı yazı gerekse bu konuda farklı zamanlarda yaptığı açıklamalarda, cemevlerinin ibadethane olmadığı ifade edilmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığının bu açıklamaları, Türkiye'nin Avrupa Birliği adaylığı sürecinde, yerine getirmesi gereken yükümlülükler, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin düşünce ve din özgürlüğünü düzenleyen 9 uncu maddesine ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarına uygun mudur?
3. 4928 sayılı yasanın 9.Maddesiyle, "camii" ibaresinin "ibadet yeri" olarak değiştirilmesi, "Cemevleri'nin yasal statüye kavuşturulmuş olması" anlamına gelmiyor ise, bu değişiklik ne için ve hangi amaçla gerçekleştirilmiştir?
4. Alevi-Bektaşî toplumu yüz yıllardır inancına uygun ibadetlerini, egemen ve siyasi güçlerin baskısı nedeniyle gizli bir şekilde yerine getirmek zorunda kalmışlardır. Bugün "cem evlerinin ibadet evinden sayılmaması" aynı baskının bir başka tezahürü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu anlamda, bugün de cem evlerinin ibadethaneden sayılmaması, iddia edildiği üzere, AKP hükümetinin 'düşünce, vicdan ve inanç özgürlüğü' anlayışının bir sonucu mudur?
5. Başbakan Sayın R. Tayyip ERDOĞAN' ın Belediye Başkanı iken Cemevi'nin kapısına yıkım dozerlerini göndermesi ve cem evlerini cümbüş evlerine benzetmesine ilişkin haber ve yazılar ulusal basınımızda geniş bir şekilde yer almış ve almaya devam etmektedir. Geçmişte yaşanan bu gelişmeler değerlendirildiğinde, "Alevi Çalıştay" Sayın Başbakanın Belediye Başkanı iken Cemevlerine yaklaşımı ve cemevlerinin ibadethaneden sayılmasına ilişkin görüşlerinde bir değişikliğe neden olmuş mudur?